

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

עבודת כהן גדול בשבעת ימי הפרישה

(י"ד א') משנה: כל שבעת הימים הוא זורק את הדם (של שני התמידים, כדי שיהא רגיל ומזומן בעבודת יום הכיפורים) ומקטיר את הקטורת ומיטיב את הנרות (מדשן מן אפר הפתילות שכבו¹), ומקריב את הראש ואת הרגל. (המשך משנה): ושאר כל הימים (של השנה), אם רצה להקריב, מקריב (ואין המשמר יכול לעכב על ידו), שכהן גדול מקריב חלק בראש (ראש הוא להקטיר ולהקריב כל חלק שיבחר) ונוטל חלק (בחלוקת אכילת קדשים) בראש (מנה יפה שיבחר לו).

שיטות הראשונים

עבודת כהן גדול כל שבעת הימים: כתב הרמב"ם "כל שבעת הימים מרגילין אותו בעבודות: זורק את הדם, ומקטיר את הקטורת, ומיטיב את הנרות, ומקטיר אברי תמיד על המזבח, כדי שיהיה רגיל בעבודה ביום הכפורים"².
עבודת כהן גדול בשאר כל הימים: כתב הרמב"ם, "בכל יום שירצה להקטיר הקטרת - מקטיר. ונוטל חלק בראש בקדשי המקדש כלם. כיצד? כשירצה, אומר 'זאת החטאת שלי וזה האשם שלי'. ואינו עובד בפיו, אלא כל עת שירצה להקריב מקריב כל מה שירצה. והרי הוא בקדשי הגבול כשאר הפהנים"³.

הזאת מי חטאת

(י"ד א') (שנינו במשנה שכהן גדול, אף שהזו עליו כל שבעה, עובד עבודה. ומברר) מאן תנא?
אמר רב חסדא: דלא כרבי עקיבא. דאי רבי עקיבא, הא אמר טהור שנפלה עליו הזאה, טימאתו. היכי עביד עבודה (כל שבעה, הרי מזים עליו)?!
דתניא: (1) "והזה הטהור על הטמא (ביום השלישי וביום השביעי)", (אם היזה) על הטמא, טהור. ועל הטהור, טמא. דברי רבי עקיבא (ולומד כן מפסוקים). (2) וחכמים אומרים: אין הדברים הללו (ענייני הזאה) אמורין אלא בדברים המקבלים טומאה.⁴
מאי היא? **כדתנן** (פרה יבג): נתכוון להזות על הבהמה והזה על האדם, אם יש באזוב (אם נשאר מי חטאת), ישנה (כלומר ראויים השיריים להזיה). נתכוון להזות על האדם והזה על הבהמה, אם יש באזוב, לא ישנה (דנפסלו במלאכה⁵).

¹ וכן כל יום ויום מטיבן בבוקר, שנאמר (שמות, תצוה, לו), "בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות", וכל יום מקטירין קטורת בהיכל, פרס בשחרית ופרס בין הערבים. רש"י.
² מקורות: רמב"ם (הל' עבודת יוה"כ אה).
³ מקורות: רמב"ם (הל' כלי המקדש היב).
⁴ על הטמא לדרשא אתא, לומר שאין דברי הזאה אמורים אלא בדברים המקבלים טומאה. אבל בדברים שאין מקבלים טומאה, אין הזאה הניתזת עליהן קרויה הזיה. ונפקא מינה, שהשיריים שיש באזוב, שירי פסולי הן, ואין להכשירן להזות. רש"י.
⁵ דהזאה של בהמה אין שם הזאה עליה, והווי להו כמים שנעשית בהן מלאכה. רש"י.

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

(ואמרינן) לרבנן, מזה והמזין עליו, טהור (שניהם טהורים). ונוגע בהן (במי החטאת), טמא.

(ומקשה) ומזה טהור? והכתיב "ומִזֶּה מִי הַנֹּדֵד (מי החטאת) יִכָּבֵס בְּגָדָיו".

(ומתרץ) מאי "מִזֶּה", נושא (שהנושא נטמא אע"פ שלא נגע במי החטאת).

(ומקשה) ונכתוב רחמנא "נושא"!

(ומתרץ) הא קמ"ל דבעינן (שישא) שיעור הזאה (ורק אז נטמא).

ואפילו למאן דאמר (בזבחים, פרק התערובת, פ' א') הזאה אין צריכה שיעור, הני מילי אגבא דגברא (כלשהו שנותן עליו, מטהרו); אבל במנא (שהוא טובל ראשי גבעולי אזור בו), צריכה שיעור. **דתנן** (פרה יב,ה): כמה יהא בהן ויהא כדי הזאה? כדי שיטבול ראשי גבעולין ויזה.

שיטות הראשונים

שיעור הזאה: כתב המאירי, על גבי האיש או הכלי, אין צריך שיעור כלל, אלא כל שהוזה בו מן המים כלשהו, טהור. אבל בכלי שהוא מטביל את האזור בתוכו, צריך שיעור. והוא שיהו שם מים בכדי שיטבולו בהן ראשי גבעולין. וכן פסק הרמב"ם.⁶

טהור שנפלה עליו הזאה: הלכה כחכמים, שטהור. וקל וחומר הוא, אם מזים על טמא, נעשה טהור, כשמזים על טהור, לא כל שכן שנשאר בטהרתו. וכן כתב הרמב"ם, "בְּשִׁבְעַת יָמִים אֵלוּ מִזִּין עָלָיו מֵאִפְרָהּ..." ובכל זאת, "כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים מִרְגִּילִין אוֹתוֹ בְּעִבּוּדוֹת..."⁷

ונוגע במי הזאה, טמא: לחכמים, מזה והמזין עליו, טהור. ונוגע בהן, טמא. ומבואר בתוספתא, שאין נושא מי חטאת או נוגע בהם טמא, אא"כ שלא לצורך הזאה. אבל אם היה לצורך, טהור. עוד מבואר במשנה (פ"ק דכלים), דמי חטאת שאין בהם כדי הזאה, מטמאים אדם וכלים במגע, ואינם מטמאים במשא. ואם יש בהם כדי הזאה, מטמאים את האדם במשא, לטמא בגדים. וכן פסק הרמב"ם.⁸

הזאה על דבר הראוי לקבל טומאה: לחכמים, אין ענייני הזאה אמורים אלא בדברים המקבלים טומאה. דעת רש"י, שהולכים אחר מעשיו. ואם היזה על דבר שאינו ראוי לקבל טומאה, כגון בהמה, אף שנתכוין לאדם, אין שם הזאה עליה, ונפסלו המים, כמים שנעשית בהן מלאכה.⁹ ודעת רבינו חננאל, שהולכים אחר כוונתו. ואם התכוין להזות על דבר המקבל טומאה, עדיין טהור הוא, וישנה.¹⁰ וכן דעת הרמב"ם.¹¹

⁶ מקורות: מאירי (י"ד א', ד"ה כמה). רמב"ם (הל' פרה אדומה יח; טו,א).

⁷ מקורות: רמב"ם (הל' עבודת יוה"כ א, ד-ה).

⁸ מקורות: משנה (כלים א,א-ב; ועיי"ש פירוש המשנה לרמב"ם). תוספתא (הובאה בכסף משנה, בשם פיה"מ לרמב"ם כלים פ"ק). רמב"ם (הל' פרה אדומה טו,א).

⁹ וגורס רש"י, "נתכוין להזות על הבהמה והיזה על האדם, אם יש באזור, ישנה". כלומר, ראויין השיריים (שבאזור) להזות על אדם שצריך הזאה, דלא נתכוון לו, וחוזר ושונה ואין צריך לחזור ולהטביל. "נתכוין להזות על האדם, והיזה על הבהמה, אם יש באזור, לא ישנה". אין הזאה הניתנת עליהן קרויה הזיה. ונפקא מינה, שהשיריים שיש באזור, שירי פסולי הן, ואין להכשירן להזות.

¹⁰ וגורס הפוך מרש"י, "נתכוין להזות על האדם והיזה על הבהמה, אם יש באזור, ישנה. להזות על הבהמה והיזה על האדם, אם יש

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

נתיבי הלכה - הדף היומי

השתלשלות ההלכה מהדף
עד השולחן ערוך

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולמן בן הרב ישראל זצ"ל

באזוב, לא ישנה." ופירש, אם נתכוין להזות על אדם, או כלים המקבלים טומאה, והזה על בהמה, או כלי אבנים, שאין מקבלים טומאה, אין הזאתו חוזרת עליו לטמאו, ועדיין טהור הוא. ואם יש באזוב, ישנה. שאני קורא בו "והזה הטהור". אבל נתכוין להזות על דבר שאינו מקבל טומאה, והיזה על דבר המקבל טומאה, הזאתו חוזרת עליו, וטימאו, ואינו יכול לחזור ולהזות. ולא עוד, אלא שטבילת אזוב פסולה. ופירש **הריטב"א**, שכיון שנתכוין במזיד להזות על הבהמה, הוה ליה נושא מי חטאת שלא לצורך, והוא טמא. וכיון שהוא טמא, אף מימי חטאת שלו נפסלו, ולא ישנה, לא הוא ולא אחרים.

¹¹ אף שגירסתו כרש"י. הרמב"ם ביאר "ישנה", במשמעות של יחזור ויטבול פעם שניה. ולא במשמעות של יחזור ויזה מהמים שנשארו באזוב. על פי 'שערי היכל' (הוצ' מכון המקדש, מערכה יט, עיי"ש). וראה בהרחבה בתוספות הרא"ש. מקורות: רמב"ם (הל' פרה אדומה יח). תוספות הרא"ש (י"ד א', ד"ה דתניא).